

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De dysenteria liber sistens praeter completam
dysenteriarum in annis 1778, 1779 et 1780**

Birnstiel, Franz Heinrich

Mannhemii, 1786

Historia sexta

[urn:nbn:de:bsz:31-415928](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-415928)

HISTORIA SEXTA.

Ad *Neufert* natam *Huttinger* triginta & sex annorum strictæ fibrarum compagis, & crinibus ruffis præditam mulierem hodie,

Die nempe vigesima tertia Augusti vocor: Detinebatur ægra illis morbi dysenterici symptomatibus, quæ primo stadio propria esse, superius docui. Præcepi *Ipecacuanham* cum infuso florum *chammomillæ* in scopum emeticum.

Vigesima quarta multas, easque spasmodicas turbas excitasse emeticum vociferatur mulier revera febricitans, quod heri non ita fuit; tota enim facie ruber, oculi fulgentes cito rotantur, respirat frequenter, omnique fere momento situm corporis mutat; abdomen, cum adstricta alvo ad hypocondria durum, & contractum, immaniter, inter continua fere tormina dolet; urinam stranguriosè exprimit; cutis sicca est, & aspera; pulsus frequens, & subdurus, digitum tangentem ferit; eam sitis haud explenda, deperditus ciborum appetitus, oris tamen vix depravatus sapor, vexat; linguæ tenax mucus superstratus est; liquor oris nullus, sed ejus loco viscosa saliva fauces inhabitat; quandoque sensum uri

D

in

in hystericis solet, ac si nodus in gutture hæ-
reret, suffocationemque minitaretur, experitur;

Iussi omni bihorio enema mucilaginoso
oleosum injicere, & omni hora duo cochlearia
sequentis medicamenti præbere ℞. Aquæ men-
thæ uncias quatuor, laudan. liquid. Sydenh.
liquor. c. c. fuccinat ana scrupulum unum, &
nitri antimoniat scrupulos quatuor.

Vigesima quinta omnia symptomata magis
exasperata erant, respirat anxie; genæ rubent;
tormina intendebantur; se continuo in lectu
circumjactitat; tenesmusque continuus ferè, cum
alvi loturæ carniū simili parca, & spumes-
cente extricatione, urinæ tamen plenaria sup-
pressione, illam excruciat. Pulsus celer, parvus,
inæqualis est; cutis sicca, arida; hypocondria
tensa; abdomen summe dolorificum sunt. Do-
lor fixus scrobiculum cordis cum frequenti
vomendi conatu, immo aliquoties actuali vo-
mitu, materiæ aquoso biliosæ, levante parum,
occupat; sitis vehemens, cum linguæ sicca fa-
cie, & oris sapore bilioso torquet; propina-
bantur præter enemata ex infuso florum Cham-
momillæ duodecim grana Ipecacuanhæ. Rue-
bant, tamen omnia in pejus, jam enim:

Vigesima sexta nempe, facies universa cum
oculis rutilantibus fulget, dolores facti sunt
im-

immanissimi; alvi stimulus frequens, semper fere frustraneus, una cum torminibus acerrimis dilaniat; pulsus durus, elevatior tamen, celerque sentitur.

Sanguinem ex vena brachii ad libram unam educere; abdomen oleo, camphora remixto crebrius illinire; alvum, & intestina enematis lubricare, fovere; omni denique hora duo cochlearia sequentis mixturæ forbillare, iussi. R. Aquæ rubi idæi uncias sex; mucilag. gummi arab. spiss. uncias quatuor; oxymell. simpl. uncias duas, & salis armoniac purif. scrupulos duos. Respuir ægra inter truculentissimos quamvis dolores, & febrim vehementer exaltatam, omne remedii genus, donec tandem

Vigesima octava, hinc inde, cochleare unum præfatæ Mixturæ sumeret. Tirubat jam, vacillat, tremit, facies liver, aspectus tamen torvus, & ferox est. Subdelirat; vociferatur; verbo: pessimus Dysenteriae inflammatoriae gradus cum pinguiusculo, attamen calido, & universi corporis sudore illam tenet. Insistebat gradus iste ad trigessimam usque, sine ulla remissione, ubi in ipsa hac nocte omni remedii generi valedicens, profusa mensium stato tempore eruptione, sudoreque naturaliter se habente, cum abstersione omnium in-

D 2

flam-

flammatoriæ dysenterici symptomatum, felicissime finiebatur, inque sanitatem firmam lento ramen gressu Mulier redibat.

HISTORIA SEPTIMA.

Müller Juvenis octodecim annorum, post reiteratos febriles accessus, & dysenterici minoris symptomata, octo dies variantia, hæc tandem die duodecima Octobris adeo exacerbata patitur, ut morbum parentes rustici periculosum declarent. Summi enim subrensi abdominis, cum hypocondriorum retractione dolores, ægrum vastant; tenesmus alvum octogies & ultra intervallo viginti quatuor horarum, eamque nonnisi parcissimam, foetidissimam, & revera saniosam; urinam ramen suppressam, nunquam irritat. Cutis præ calore mordet quasi, & febris una cum pulsu parvo, contracto, & inæquali, omnia exurere videtur. Respirationem præternaturalem, retractis ad abdomen genibus commodiorem; halitus putredinosus universi oris; immo, vomitus actualis materiæ bilioso putridæ pro tempore allevat, non tollit; accepit Ipecacuannam in pulvere, ex infuso florum Chamomillæ, unde

Decima tertia ter cum levamine, respectu ad alvi stimulum, & ad spontaneos Vomitus habito,